



TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı: 5469
Tarih: 15.05.2024

11990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Hüseyin Olan

Bitlis Milletvekili

Marmara Denizi'nde 2021 yılında yaşanan ve “müsilaj” olarak adlandırılan ekolojik felakete ilişkin dönemin Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, 6 Haziran 2021'de Kocaeli'de müsilaj problemiyle ilgili çalışmaları inceleyerek 91 ayrı noktadan numuneler aldıklarını, Marmara Denizi'ni kaderine terk etmeyeceklerini belirterek Marmara Denizi'ni Koruma Eylem Planı'nı açıklamıştı.

2021-2024 yıllarını kapsayan eylem planında, müsilaja kalıcı çözümler üretilmesi için yapılacaklar listelenmişti. 22 maddelik Eylem Planı; “Marmara Denizi'nin koruma alanı ilan edilmesi, müsilajın bilimsel temelli yöntemlerle tamamen temizlenmesi, atık suların ileri biyolojik arıtım yapılmaksızın Marmara Denizi'ne deşarj edilmemesi, atık su deşarj standartlarında kısıtlamaya gidilmesi, arıtılmış atık suların mümkün olan her yerde yeniden kullanımının artırılması, Marmara Denizi'ne gemilerin atık sularının boşaltılmasının önlenmesi, tersanelerde temiz üretim tekniklerinin yaygınlaştırılması, alıcı ortama deşarj yapan atık su arıtma tesislerinin 7/24 online izlenmesi, Bölgesel Atık Yönetimi Eylem Planı ve Deniz Çöpleri Eylem Planının hazırlanması, iyi tarım ve organik tarım uygulamaları ile basınçlı ve damlama sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, zeytin karasuyu ve peynir altı suyu kaynaklı kirliliğin önlenmesi, Marmara Denizi'ndeki tüm hayalet ağların temizlenmesi, soğutma suları

ve termal tesislerden oluşan sıcak suların Marmara Denizi'ne etkilerinin azaltılması" başlıklarını içermektedir.

2024 Nisan ayının ikinci yarısında Marmara Denizi'nin iki farklı bölgesinde, İzmit Körfezi'nde ve Bandırma kıyılarında deniz yüzeyini kaplayan turuncu bir tabaka görülmüştür. Bilim insanları, deniz yüzeyindeki renk değişiminin, İngilizce "red tide" diye anılan, Türkçe'ye "kızıl gelgit" ya da "kırmızı gelgit" olarak çevrilebilen doğa olayı olduğu görüşünde olmuştur.

Kızıl gelgit "zararlı alg (bitki benzeri mikro organizmalar) çoğalması" anlamına gelmektedir. Bu artışta deniz ekosistemindeki onlarca faktör etkili olmaktadır. Bu faktörler içinde de kabaca, su sıcaklığındaki artış, deniz şartlarındaki durağanlık ve kirlilik ön plana çıkmaktadır.

Bilim insanlarına göre kızıl gelgitin nedeni, çevre koşullarına bağlı olarak, fitoplankton adı verilen algalardan aşırı artması. Gözle görülemeyecek kadar küçük bu organizmaların sayısı mililitre suda milyonlara ulaşarak ve ortamı istila etmektedir. Dolayısıyla müsilaja neden olan faktörler ortadan kalkmamıştır ve müsilaj tehdidi devam etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Marmara Denizi'ni Koruma Eylem Planı olarak tariflenen 22 maddelik eylem planının süresi dolmak üzeredir. Bakanlık olarak tüm maddeler üzerinden hangi maddeyi ne kadar yerine getirebildiniz?
2. Marmara Denizi'ni Koruma Eylem Planı olarak tariflenen 22 maddelik eylem planının maddelerini yerine getirdiyseniz bahse konu olan bölgeler neden kirlenmektedir? Yerine getiremediyseniz bunların sebepleri nelerdir?
3. Marmara Deniz'i neden kızıl gelgit'e bürünmüştür?